

Tilsynserklæring for skoleåret 2018/2019 for Jelling Friskole:

1. Skolens navn og skolekode

Skolekode: 280463	Skolens navn: Jelling Friskole
----------------------	-----------------------------------

1.1 Navn på den eller de tilsynsførende

Anna-Marie H. Hansen

2. Angivelse af datoer for tilsynsbesøg samt i hvilke klasser og fag, tilsynet har overværet undervisningen, på de enkelte datoer.

Efter lov om friskoler og private grundskoler § 9 d, skal den tilsynsførende overvære undervisningen i et omfang afstemt efter skolens størrelse, svarende til mindst én hel skoledag, overvære undervisningen inden for hvert af de fagområder, som folkeskolens fagkreds naturligt kan opdeles i, drøfte indholdet af skolens undervisningsplaner med skolens leder og lærere og vurdere det anvendte undervisningsmateriale faglige og pædagogiske kvalitet.

Dato	Klasse	Fag	Fagområde	Tilsynsførende
------	--------	-----	-----------	----------------

2.1 Beskrivelse af tilsynsbesøg

Jeg har som dokumenteret besøgt skolen på tre hele dage. Jeg har alle dage deltaget i mange forskellige fag og klasser og derved dannet mig et bredt indtryk af skolens hverdag. Ud over tilsyn rundt i de enkelte klasser har jeg hver gang haft mulighed for at drøfte principielle og praktiske forhold omkring skolens liv og læring med ledelse, lærere, pædagoger – og ikke mindst eleverne. Ud over deltagelse i undervisningen benytter jeg mig af skolens hjemmeside og facebookside til at danne mig et indtryk skolens liv og kultur.

Jeg har prioriteret at deltage i såvel fællessamlinger, som fagdelt undervisning, naturfag, kulturfag og tema-timer. Skolens grundskema viser tydeligt, at der satses på både fagdelt og tværfaglig undervisning – ofte organiseret på tværs af klasser med udgangspunkt i emne, interesser eller særlige forudsætninger.

Der udgives hvert år et temahæfte, hvor forældre og elever kan danne sig et overblik over årets temaer med hensyn til både indhold og mål. Årets temaer lægges fast i begyndelsen af skoleåret, men indholdet og organiseringsformen tilrettelægges af forskellige teams hen over ret. Det sikrer, at temaerne bliver relevante og kan tilrettelægges ud fra såvel overskrift, mål og aktuelle ressourcer.

Af dette års temaer kan nævnes: Skoven, skabet (begrebs-arbejde), musical, byen, kunst og matematik, nørd og læsebattle. Alene ud af overskrifterne kan man se, at temaerne giver eleverne mulighed for at fordybe sig i både faglige og kreativt/eksperimenterende aktiviteter.

Jeg har nedenfor samlet mine iagttagelser under de tre hovedgrupper af undervisning: det humanistiske fagområde, det naturvidenskabelige fagområde og det praktisk-musiske fagområde. Det er ifølge bekendtgørelsen om tilsynsførende min opgave at vurdere om ”skolens samlede undervisningstilbud ud fra en helhedsvurdering

står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen”. Der vil således være tomme rubrikker i erklæringen, hvilket alene skyldes min organisering af stoffet i mere overordnede kategorier.

3. Foregår undervisningen udelukkende på dansk i alle fag, sprogfag undtaget?

Ja

Efter lov om friskoler og private grundskoler m.v. § 2, stk. 3 er undervisningssproget i en fri grundskole dansk, dog er undervisningssproget i de tyske mindretalsskoler tysk. § 6 a Skolens lærere skal beherske dansk i skrift og tale, dette gælder dog ikke lærerne ved de tyske mindretalsskoler eller ved skoler, der har fået godkendt et andet undervisningssprog end dansk.

3.1 Uddybning

4. Står undervisningen inden for det humanistiske fagområde mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

Efter lov om friskoler og private grundskoler § 9 d, skal den tilsynsførende, overvære undervisningen i et omfang afstemt efter skolens størrelse, svarende til mindst én hel skoledag, overvære undervisningen inden for hvert af de fagområder, som folkeskolens fagkreds naturligt kan opdeles i, drøfte indholdet af skolens undervisningsplaner med skolens leder og lærere og vurdere det anvendte undervisningsmateriales faglige og pædagogiske kvalitet.

4.1 Uddybning

Humanistisk fagområde

Undervisningen i det humanistiske fagområde står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen. Set i et snævert perspektiv kan man dokumentere det gennem resultaterne til afgangsprøverne, men det kan i højere grad dokumenteres gennem en iagttagelse af, hvilket indhold, der undervises i – og hvordan elevernes engagerer sig i indholdet. Endelig kan det dokumenteres gennem en iagttagelse af de elevprodukter, der findes rundt omkring i klasseværelserne.

På Jelling Friskole er der en stor tradition for udstillinger (både skriftlige og multimodale produkter) – og eleverne viser gerne frem, hvad de arbejder med. Elevprodukterne viser tydeligt, at eleverne på alle trin får forskelligt lærings-udbytte, men det er mit indtryk, at alle elever gives mulighed for at lære, for at fordybe sig og dermed udnytte deres potentialer.

Lærerne har et bredt repertoire af undervisningsformer i de humanistiske fag. Det gælder fx i sprogfagene, hvor eleverne både laver øvelser og opgaver på nettet, ser film, læser tekster på egen hånd, har klassedialoger og pardialoger.

Måske kunne der være et potentiale i, at lærerne fik mulighed for at være med i hinandens undervisning for at observere elevernes adfærd i forskellige undervisningssituationer. For hvornår og i hvilke situationer arbejder og

lærer eleverne rent faktisk mest? Det er et stort spørgsmål, som der ikke findes enkle svar på.

5. Står undervisningen inden for det naturfaglige fagområde mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

Efter lov om friskoler og private grundskoler § 9 d, skal den tilsynsførende, overvære undervisningen i et omfang afstemt efter skolens størrelse, svarende til mindst én hel skoledag, overvære undervisningen inden for hvert af de fagområder, som folkeskolens fagkreds naturligt kan opdeles i, drøfte indholdet af skolens undervisningsplaner med skolens leder og lærere og vurdere det anvendte undervisningsmateriales faglige og pædagogiske kvalitet.

5.1 Uddybning

Også i de naturvidenskabelige fag står undervisningen mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen. Både i de fagopdelte timer og i de tværfaglige timer er der fokus på, at netop naturfagene har noget at bidrage med i forhold til det at lære at tænke og arbejde på en undersøgende måde. Så ud over det rent naturfaglige får eleverne også stimuleret deres forundringsevne og deres undersøgelseskompetencer.

6. Står undervisningen inden for det praktisk-musiske fagområde mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

Efter lov om friskoler og private grundskoler § 9 d, skal den tilsynsførende, overvære undervisningen i et omfang afstemt efter skolens størrelse, svarende til mindst én hel skoledag, overvære undervisningen inden for hvert af de fagområder, som folkeskolens fagkreds naturligt kan opdeles i, drøfte indholdet af skolens undervisningsplaner med skolens leder og lærere og vurdere det anvendte undervisningsmateriales faglige og pædagogiske kvalitet.

6.1 Uddybning

Som tidligere nævnt kan man på Jelling Friskole se, at der hele tiden finder praktisk-musiske læreprocesser sted. Der lægges vægt på, at eleverne får anledning til at gøre sig sansemæssige erfaringer – og de udfordres jævnligt til at udtrykke sig kreativt. Lærere og pædagoger er gode til at udnytte de fysiske rammer, og man ser hele tiden skiftende aktiviteter i værkstederne og skiftende udstillinger i klasselokalerne og på gangarealerne. En gennemlæsning af skolens temahæfte giver et godt indtryk af, hvordan det praktisk-musiske indgår på en funktionel måde i de tværgående temaer.

7. Står elevernes standpunkt i dansk mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

7.1 Uddybning

8. Står elevernes standpunkt i matematik mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

8.1 Uddybning

9. Står elevernes standpunkt i engelsk mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

9.1 Uddybning

10. Fører skolen til prøve i historie?

10.3 Uddybning

11. Står skolens samlede undervisningstilbud ud fra en helhedsvurdering mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen

11.1 Uddybning

12. Forbereder skolen efter sit formål og i hele sit virke eleverne til at leve i et samfund som det danske med frihed og folkestyre?

Ja

12.1 Uddybning

Jeg har samlet bemærkninger til alle punkter under frihed, folkestyre og demokratisk dannelse under ét, da de er nøje vævet ind i hinanden.

Demokratiet indgår som indhold i undervisningen, hvor det er naturligt og relevant, som det fx er i historiske og samfundsmæssige forløb. Men det kan også indgå som indhold i lektioner, hvor det ikke var planlagt, men hvor debatten fører ind på spørgsmålet om demokrati og ligeværd. Fx førte et dilemma-spil om fordeling af medicin til sygdomsramte til spørgsmålet om, hvorvidt alle skal have samme rettigheder, uanset hvor længe de har boet i landet. Læreren var meget bevidst om ikke at fremhæve sin egen stillingtagen – men udfordrede eleverne til at afprøve deres synspunkters og argumenters holdbarhed.

Endnu tydeligere end demokratiet som indhold fremtræder dog demokratiet som livsform. Jelling Friskole har siden starten i 2013 haft et ønske om at uddanne verdensborgere ved at have fokus på glæde, fællesskab, kompetencer, nærhed og involvering. At det ikke kun er fornemme målformuleringer fra hjemmesiden og startfasen kan følgende autentiske hændelser fra skoleåret 2018-2019 vidne om.

Skolen prioriterer, at alle hører til på et mindre hold, som også er nært knyttet til et par faste voksne. Men skolen prioriterer også, at eleverne lærer at samarbejde på kryds og tværs. I tematimer, på udflugter og i emneuger blandes eleverne på mangfoldige måder, og man fornemmer, at langt de fleste elever trives i de forskellige organiseringsformer. Der tages dog et særligt hensyn til de elever, der af forskellige årsager har behov for mere faste og forudsigelige rammer.

Skolens ledelse og ansatte inddrager elevernes stemme og deres kompetencer gennem det organiserede elevrådsarbejde men også i dagligdagen. Eleverne har i 18-19 fx haft indflydelse på, hvilke aktiviteter/indholdsområder, der skulle tages op i temaet "nørd". Nuværende og tidligere elever har bidraget til fællestimerne. Og de ældste elever har haft til opgave at tilrettelægge og gennemføre en idrætsdag for hele skolen. Det at blive vist tillid og blive mødt af forventning har ifølge eleverne selv bevirket, at de "bliver nødt til at gøre deres bedste for fællesskabet."

Skolen sætter dialogen højt, både dialog mellem de ansatte, dialog mellem lærere og elever og dialog mellem skole og forældre. Fx har man på skolen hvert år en hel lørdag i januar, hvor skolens forældre og ansatte drøfter udvalgte temaer. Der har været tidligere været emner som evaluering og "hvordan klæder vi eleverne på til livet efter grundskolen" på dagsordenen, og i år drøftede man skolens identitet og markedsføring.

Dialogen om skolens overordnede linjer og dialogen om de små hverdagshændelser bidrager til et godt samarbejde mellem de ansatte og skolens forældre, hvilket igen virker positivt tilbage på elevernes opfattelse af skolen som et sted, hvor forældre og lærere arbejder sammen om at skabe en god skole.

13. Udvikler og styrker skolen elevernes demokratiske dannelse?

Ja

13.1 Uddybning

14. Udvikler og styrker skolen elevernes kendskab til og respekt for grundlæggende friheds- og menneskerettigheder?

14.1 Uddybning

15. Er der kønsligestilling på skolen?

15.1 Uddybning

16. Har skolens elever dannet elevråd eller varetager eleverne på anden demokratisk måde deres fælles interesser vedrørende skolen?

16.1 Uddybning

18. Donationer

Har skolen i det foregående regnskabsår modtaget en eller flere donationer som tilsammen overstiger 20.000 kr. eksklusive moms fra samme donator?

18.1 Oplys navn og adresse og beløb i kr. eksklusive moms i forbindelse med donatorer, der har givet en eller flere donationer, der tilsammen overstiger 20.000 kr. eksklusive moms.

Donationerne kan være givet som kontantbeløb, varer, tjenesteydelser mv.

Navn	Adresse	Beløb i kroner
------	---------	----------------

19. Tilsynets sammenfatning

Det er mit klare indtryk, at undervisningen på Jelling Friskole står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen. Undervisningen foregår på dansk, og elevernes standpunkter er tilfredsstillende på alle fagområder. Skolen forbereder eleverne til et samfund med frihed og folkestyre og bidrager til elevernes demokratiske dannelse!